

విత్తన చట్టం ఎవరి కోసం?

పది వేల ఎండ్ల కిందకునే మన దేశం లో వ్యవసాయం ప్రారంభమైనదని వరిత్ర చెప్పుచున్నది. నాటి నుండి నేటి వరకు వ్యవసాయ విద్యనాల కుశ్రుత్తి చేసేటది కానీ ఎన్నడూ విశ్రనాల కొనుగోలు చేయలేదు. హరిత విప్లవం తర్వాత హైద్రాబాద్ విశ్రనాల పేర్వత దేశంలో విశ్రనాల అమ్యుకుం, దిగు ముట్టి పెరిగింది. గత ఇరవై, ఇరవయ్య ఎండ్ల కిందట ప్రతి రైతరు ఇల్లు ఒక విశ్రన భాదా గారము. అప్పుడు రైతలు పంపించిన పంట లో కొంత మంది భాగనీ మిశ్రణాని నెల్లు చేసుకొని అవే విశ్రనాలను విత్తన పెట్టుకొని పెట్టుబడి లేనీ వ్యవసాయం చేసేవారు. కానీ కొన్నేళ్ల నుండి ప్రభుత్వం, కార్పొరేట్ విశ్రన కంపెనీలు క్రమంగా రైతల దగ్గర నుండి విశ్రన నాలను దూరం చేశాయి. ఇప్పుడు ఏ వినీయ పంట పెట్టుకోవాలనూ రైతలు కార్పొరేట్ కంపెనీలపై ఆధారపడవలసిన వస్తున్నది. తాజాగా కేంద్రం తీసుకొన్నన్న కొత్త విశ్రన పట్టం బిల్లు మునాయాడు మాత్రం రైతాంగనీ భరోసా ఇవ్వలేకపోయింది. ఈ దేశపు రైతలు, రైత సమూల దశాబ్దాల దీమంద్ విత్తపు కేంద్ర ప్రభుత్వం తాజాగా తలపెట్టిన విశ్రన పట్టం తాలూకా బిల్లు మునాయాడు మూడు వారాల కింద విడుదలైంది. ఏమైనా మార్పులు, సూచనలు, సలహాలుంటే డిసెంబర్ 11 వరకు తెలియపర్చుచున్న మునాయాడు ప్రతినీ ప్రక్షాళితంలో ఉంచింది. రైతలపరమో జనం అన్న ఆత్మలేకుండా ఉన్న ఈ బిల్లు మునాయాడులో ముఖ్యమైన మార్పులే తీసు కురారుండా ఇదే రూపంలో బిల్లు ఆమోదం పొంది పట్టురూపునంతంపకుంటే ప్రమా దమనీ రైతలు, రైత నాయకులు అందోళన చెందుతున్నారు. సినానికా, రాక్షాంగం ప్రకారం వ్యవసాయం రాష్ట్రజాతిలోతీగినీ అలంకర. రాష్ట్రంలో జరిగే విశ్రన పరికోధనలు, పరికో ధనా కేంద్రాలు, విశ్రనశ్రుత్తి, పరక్షలు, ప్రతీ విక్షరూలు, నాణ్యత, ధరల నిక్షయం ఉంటే విషయంపైనా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నియంత్రణ ఉండాలి.

విత్తన పట్టణ తీసుకువచ్చున్నది విత్తనాన్ని ఉత్పత్తి చేసి, ఆ విత్తనాన్ని వినియోగించే రైతుల కోసమా? విత్తనంపై వ్యాపారం చేసే కంపెనీ కోసమా? అన్నది ప్రశ్న. దేశంలో ఎక్కడో ఒక దగ్గర నకో విత్తనాలతో నష్టపోతున్న రైతులను ఏదో చూస్తున్న ఉన్నాం. కాతాగా మెడ్కే జిల్లాలోని చేగుం మండలం రుక్మావర్తి గ్రామంలో ఒక విత్తనం కంపెనీ 45 మంది రైతులకు నకోటి పది విత్తనాల విక్రయం చేసింది. వారు సుమారు 100 ఎకరాలలో వరి పంట వేస్తారు. ఎకరానికి 3 కింగ్ డబ్బో చొప్పున దీరుబడి రూపాల్లో ఉండగా, 6.7 కింగ్ డబ్బో దీరుబడి ముందు పచ్చింది. దాంతో ఆ రైతులు ఆభ్యుత్సాహ్య శరణువుని లభోదబోమంటున్నారు. ఈ నకోటి విత్తనాలతో పంట దీరుబడి సరిగా రాదనని, ఆ నకోటి కంపెనీని ఎవరికో ఫిర్యాదు చేయారో తెలియడం లేదని వారు హావోపడం గమనార్హం. నకోటి విత్తనాల కంపెనీని అరికట్టే సరైన వ్యవస్థ లేకనే రైతులు నష్టపోతున్నారనేది నిర్దిష్టవాదంశం. విత్తనాల ధర భారం అభ్యుత్సాహంకోసం రైతులు ఆభ్యుత్సాహ్యలు చేసు కంటున్నప్పుడు ఒక అంశం. దేశవ్యాప్తంగా 540 విత్తన కంపెనీలున్నాయి. అవి ఏదో దాదాపు రూ.65 నుంచి రూ.70 వేల కోట్లు విత్తన వ్యాపారం చేస్తున్నాయని ఒక అంశం! వ్యవసాయాన్నికోటి భూమి ఎంత ముఖ్యమైనదో విత్తనం కూడా ముఖ్యమైనది. జది గింజులపై విత్తనం కంపెనీలు ఏదో రూ.5 వేల కోట్లు నకోటి విత్తనాలు అమ్ముతున్నాయని తెలుసు న్నది. ఈ కేంద్ర వ్యవసాయాన్ని పైకినది బిల్లు 2025ను ప్రవేశపెడుతున్నది. ఇందుకోసం డిసెంబర్ 11 వరకు సూచ నాను చేయవలసినట్లుగా రైతులు, రైతు సంఘాలను కోరుతున్న కేంద్ర ప్రభుత్వం డ్రాఫ్ట్ బిల్లును వర్షల్ డెవెలప్ మెంట్ పెట్టింది. ఈ బిల్లు సాగుదాని కోసమా? కార్పొరేట్ కోసమా? అని రైతులు, రైతు సంఘాలు ప్రశ్నిస్తున్నాయి. ప్రభుత్వం నకోటి విత్తనాలను, అరికడుతుందని వచ్చాన కార్పొరేట్ వక్రవాదం జమాన్తున్నదని విమర్శలు పెట్టుచుతున్నాయి. విత్తన రంగాన్ని నియంత్రించే నిబంధనలను సుమాలూదా మార్పొదానికీ భారత ప్రభుత్వం రాబొందించిన మసూదా విత్తనాల బిల్లు 2025 ద్వారా 1966 విత్తనాల చట్టం, 1983 విత్తన

సిహెచ్ వి వి రఘుబాబు

నియంత్రణ ఉత్పల్లవం భరేయేయడమే లక్ష్యంగా పెట్టుకున్న డి. కొత్త చట్టం నాణ్యమైన విత్తనాల సరఫరాను మెరుగు పరుస్తుందని, నశీలీలం ఆరికడకుందనీ, రైతులకు ఎక్కువ తరఫు కల్పిస్తుందనీ ఆశాకారుల చెప్పన్నారు. ఆశానీ పరిస్థితి బట్టి 1966లో వచ్చిన ఎలక్షన్ చట్టం 1983లో వచ్చిన విక్షన్ నీయంత్రణ చట్టం ఉపలబ్ధతన్న క్రమంలో వ్యవసాయంలో ఎన్నో మార్పులు వచ్చాయి. వ్యవసాయ సరఫరామే

నమగ్రంగా మారింది. మారిన పరిస్థితుల్ని బట్టి పలు విధేక, సుదేక విత్తన కంపెనీలు మొత్తం వ్యవస్థను గుప్పట్లోకి తీసు కూర్చాయి. 1990ల నంది జరుగుతున్న 2010ల జలా పలుమార్లు కొత్త పట్టు తెప్పెందుకు చేసిన ప్రయత్నాలు విఫలమయ్యాయి. 2017లో తెలంగాణ ప్రభుత్వం పట్టు తెప్పెందుకు చేసిన అరుదైన ముఖ విఫలమైంది. దశాబ్దాల కార్మికి వ్యతిరేక పరిస్థితులు అధిగమించి విప్లుకర కొత్త పట్టు అలభూ వస్తే అది వారికి ప్రయోజనకరంగా కాకుండా రైతులకు మేలు చేసేదిగా

అందాల్ని, రైతు హక్కుల్ని కాపాడి వ్యవసాయాన్ని గట్టికి వేదీదిగా ఉంచాలని సమాజం కోరుతుంటుంది. కానీ, 2004, 2019లో మునుపటి ప్రయత్నాల మాదిరిగానే, ఈ బిల్లు తీవ్ర విమర్శలను ఎదుర్కొంటున్నది. రైతు సంస్థలు, విత్తన నిపుణులు, షౌర సమాజ సంస్థలు సాంఘిక సాగుదారల కంటే, ముఖ్యంగా సంగ్రహదారు, రసాయన రహిత వ్యవసాయంపై ఆధారపడి వారి కంటే విత్తన కంపెనీలు, వ్యవసాయ వ్యాపారాలకే ఈ చట్టం మేలు చేస్తుందంటున్నారు. అత్యవసర పరిస్థితి వచ్చినప్పుడు మాత్రమే విత్తనాల ధరల నియంత్రణకు

కర్ణాటక

ము సంబంధ వారోకరం, ఆ సీట్ కాలనానకొలొనువారొకరం. వారిద్దరూ కలిసి రెండు సార్లు ప్రకాశంతంగా 'ఢిల్లీస్' చేశారు. అయిబిహొ బరుకుల పచ్చార్క 'ఆప్ట్! ముచ్చర్క' విధేదారొం ఉనా! అంతా థాన థాన' అంబూ మీడియా ముందు నన్ను ముఖాలతో కనిపింపి వెళ్లిపోయారు. అయితే 'నన్ను' ననున్న పరిష్కారమైందా! అన్నది అందరిలోనూ పదసరి నంపేందా. దానిని ముందు రెండు శిబిరాలలోనూ అనుచరగణం వాడోపవాదాలు, ఎత్తులు పై ఎత్తులతో వేడిక్కిరిపారు. ఢిల్లీ వెళ్లి కాంగ్రెస్ అధిష్ఠానం వద్ద ఎవరి ప్రయత్నాలు వారుచేశారు. నానుకులిద్దరూ కూడా అధిష్ఠాన పెద్దలతోరెండు మూడు దినాలుగా ప్రత్యక్ష చర్చలో జరిపారు. అలాంటి ఢిల్లీల సమయంలో రెండుసార్లు ఒక రిపోకరు ఎదురు పడినా కనీసం వెలుకరించుకో కుండానే అనరిన నారు వెళ్లిపోయారు. అప్పుడే అంతా అనుచున్నారూ ఈసారి కచ్చితంగా ఏదో జరుగబోతోందని. మల్లికార్జున ఖర్గే, కేసే మేఖాగోపాల్ ఏం హామీలిచ్చారో తెలియకా కానీ ఒక్కసారిగా ఇద్దరూ 'గేమ్ మన్' అయినట్లుగా కనిపింపారు. దానిని సరియ్యనంగా నవరబూ 29న ఉదయం డిక్కి ముఖ్యమంత్రినిప్రధామయ్య నివాసానికి వెళ్లి 'సంతృప్తిగా' 'ఢిల్లీస్' చేసి పచ్చార్. ఆ సందర్భంగా వారిద్దరూ 40 మీడిపాల పొరువ పొరువకొన్నట్లు నమూనాం. ఇద్దరూ కలిసి తర్వాత మీడియాతో కూడా మాట్లాడారు. తమ పచ్చు ఎలాంటి భేదాధిప్తాయాలు లేవనీ, తమ ముందు రాకని సీద్దరూమయ్య స్పష్టం చేశారు. దానిపై ఆశ్చర్యభోషదం మీడియా ప్రతి నియవచంతరింపింది. ఏదో సంపదన ప్రకటన చేసేద్దరూన కొందరి చాడా సాదానీదాగా నన్నుతూ వారిద్దరూ కనిపించడంతో ఇన్సో రోజులూ జరిగిన వివాద ప్రచారమంతా నిజమా, కాదా అనే సందేహం కూడా చాలా గెలువలో కలిగింది.

2028 ఎన్నికలలో కాంగ్రెస్ గెలువో లక్ష్యంగా పనిచేసామని, ఢిల్లీస్ తింబూ అదే మట్లాడుతూ కొన్నామని మీడియా వారి ప్రకృలకు సమాధానం వారుచేసారు. అంతవరకు భాగానేఉంది. ఈ 'ఢిల్లీస్' రాజకీయం వెనుక, డిక్కి విధియయ్యకు మరిన్ని లాభితో పదవులు లభిస్తాయని, కర్ణాటక

‘టిఫిన్’ అరిగిందా!

కాంగ్రెస్ అధ్యక్షునిగా డిజి కోసనగానానికి హామీ అందించినది ప్రచారం జరిగింది. అయితే రెండో సభా అధిష్ఠాన చర్యలలో బుజ్జగింపులతో పాటు సాంస్కృతికలు కూడా ఉన్నట్లు తెలుస్తోంది. దాంతో ఏమనకున్నారో ఏమో! తర్వాత నాలుగు రోజులకు దిసంబరు 2న డిజి, సిద్ధూరమ్మయ్య ఇద్దరూ మళ్ళీ 'టిఫిన్' సమావేశం జరిపారు. 'సంభృష్టకరం' గానే టిఫిన్ చేసినట్లు ఇద్దరూ మీడియాతో చెప్పారు. రెండోసారి టిఫిన్ కోసం డిజి నివాసానికి సిద్ధూరమ్మయ్య వచ్చారు. టిఫిన్ తిన్నాక ఇద్దరూ మీడియాతో మాట్లాడుతూ మేమిద్దరం ఒక్కటే. అధిష్ఠానం చెప్పినట్లే నడుచుకొంటాం. ఎటువంటి గందరగోళానికి ఇత తావు లేదు. మీరు కూడా ఏవోతే ఆలోచించడం! అని చెప్పి

అప్పుడయినారు. ఆక్రమణకే కళ్ళపండ్లి చేరినా, తేలే కావేరి (సింహ అధికార నివాసం) వరకు అక్కడనే ఆనంద్ తేకుతున్నాడంటే, తర్వాత రెండు రోజులకు మంగళూరులో జరిగిన ఓ సమావేశం తర్వాత అప్పైనే నేత మేజుగిపాలో కే సిద్ధరామయ్య సుదర్శ భేదీ చేసింది. అనంతరం మరికొన్ని సమస్యలేదే జోహానా, జమ్మి మ వాల్తే జిజ్ఞాసు నేతల అనుచరుల మధ్య వాదోపేక్షగా చర్చలు జరుగుతున్నాయనీ తెలుస్తోంది. అయితే ఒకటి మాత్రం అవలంబం. దీక్ష తన సామర్థ్యం ప్రదర్శించే చేసిన కుల ప్రచరణం కంటే సిద్ధరామయ్య చేసిన కుల ప్రచరణం ప్రభావమే అధిష్టానంపై ఎక్కువ కనిపించిపోతున్నా తెలుస్తోంది. దీక్షకు ఆర్థికంగా సంపన్నమైన అనుచరగణం అణగారినవంటనే ఉంది. కానీ సిద్ధరామయ్యకు గణాధిపతిగా బలం అధికంగా ఉంది. అంటే మైనారిటీలు, డినిలు, దళితుల గణం. సీట్లు గెలవాలం

[illegible]

నాజెరే శాంతిపురస్కారం కోసం ప్రభుత్వ పురస్కారాడిన అమెరికా అధ్యక్షుడు డొనాల్డ్ ట్రంప్ కల ఎట్ట కేలకు నెరవేరింది. ప్రపంచంలో ఎనిమిదవ యుద్ధాల నివారించానని, అమెరికా దీనివల్ల కల్గొందిమంది ప్రాణానష్టం నివారించగలిగినట్లు చెప్పుకున్న ట్రంప్ శాంతి పురస్కారం అంటూ వస్తే తనకే రావాలని పట్టు పర్చారులు ప్రకటించిన నంగతి తెలిసింది. కలల ఎనిమిది నెలల్లోనే ఎనిమిది యుద్ధాలనివారించానని, భారత్ పాకిస్తాన్ల మధ్య జరిగిన యుద్ధం కూడా తానే జోక్యం చేసుకుని నివారించానని ప్రకటించిన నంగతి తెలిసింది. శాంతి నెలకొల్పేందుకు అవసరమైన ఆస్తి వర్చులు చేపట్టా నని అందువల్ల 'నాజెరే శాంతిపురస్కారం'అంటూ ఇస్తే తనకే వాల్చర్లు ఉంటుందని కూడా చెప్పు కున్న ట్రంప్ ఆశలు నెరవేరలేదు. అలాగే పైలే హాస్ ని కూడా శాంతిపురస్కారానికి తమ అధ్యక్షుడు ట్రంప్ అన్నివిధాలా అర్హుని ఈసారి శాంతి పురస్కారం అంటూ వస్తే అమెరికా అధ్యక్షుడికి దక్కాలని పైలేహాస్ మద్దతు సగతంత్ర కూడా దర్శిస్తుందివారు. అన్నింటికీ భిన్నంగా వెనిజులా ప్రపంచకే నేత, వెనిజులా ఉక్కుమహాశక్తి పేరుపొందిన మరియూ అలాగూ మహాశక్తి దక్కింది. ట్రంప్ లాదిమింగి ఎక్కువ పనిచేయలేదు. పైగా నార్వేలోని 'నాజెరే కమిటీ' కూడా తాము రాబియింగిలను పరిగణనలోనికి తీసుకోకోమని అయితే ప్రతిపాదనలు ఎందర్నీ యెక్కు స్వీకరిస్తామని మాత్రమే ప్రకటించింది. ఇందుకు తగినట్లుగానే ట్రంప్ నకు శాంతిపురస్కారం ఇవ్వాలంటూ పాకిస్తాన్, ఇజ్రాయెల్, అఫ్రికా ఖండంలోని మరికొన్ని దేశాలు అనుమతించిన మొత్తం 15కి పైగా దేశాలు ఎందర్నీ మెంట్ ఇచ్చాయి. ఇవేమీ పనిచేయలేదు నకదా ట్రంప్ పేరును కనీసం పరిగణనలోనికి కూడా తీసుకోలేదు. అయితే నార్వే లోని 'నాజెరే కమిటీ' పురస్కారాన్ని ప్రకటింపకపోయినా ఫిఫా వరల్డ్ కప్ కమిటీ మాత్రం ఈసారి 'నాజెరే' శాంతిపురస్కారాన్ని ప్రకటించింది. ఫిఫా ప్రపంచ దోహతీ సంవర్ధంగా కమిటీ చైర్మన్లు నైనర్ యూన్నా ప్రకటించారు. ప్రపంచదేశాలు మధ్య యుద్ధాన్ని నివారించి బేతేశాల్డ్ ప్రాణానష్టం జరక్కుడా మధ్యవర్తిత్వం నేరుకు ట్రంప్ ఎవలెని ప్రకృపించారని అందుకే తాము ఈ ఏడాది నుంచి ప్రవేశజప్తిన 'శాంతి' పురస్కారం మొదటిగా

ఫిఫా 'శాంతి' కపోతం!

గడ్డి మోహన్

అమెరికా అధ్యక్షుడు డొనాల్డ్ ట్రంప్ ప్రధానం చేస్తున్నట్లు ప్రకటించారు. వాషింగ్టన్ డిసిలోని కెన్నెడీ సంఘర్షలో బోలెడు డ్రా సందర్భంగా ఫిఫా బ్రజ్ ఫిని ఆవిష్కరించారు. కార్యక్రమంలో మోర్లా ఫ్లోటంపెన్ ఫిఫా అధ్యక్షుడు గియూని ఇన్నోవేటివ్ శాంతిమాతా శాంతివర్ధియు కపిదాదిశాంతి బయపూమతి ఆయన ప్రధానం చేస్తున్నట్లు ప్రకటించారు. ప్రపంచ వుభిషా కమిటీగా ఉన్న ఫిఫా ఈ సందర్భం నుండి తొందరగా శాంతివిహయం ఇస్తున్నట్లు ప్రకటించింది. వుభిషా ప్రపంచాన్ని ఏకం చేస్తుందని, ఫిఫాకు ఇదొక గుర్తింపుఅని గియూని వెమెతూ ప్రపంచ శాంతి కోసం అవిరక్తమి చేసిన వారికి తన వర్తల్ తోప్రపంచాన్ని ఏకంచేసి వారికి కరబహుమతి ఇస్తామని వెలించారు. ఫిఫా గుర్తింపుతో ఫిఫా

మంది వుల్ఫ్డాల్ అభిమానుల తరపునకూ బహుశా ప్రధానం జరుగుతుందని ఫిఫావేచే చెప్పి వచ్చారు. ఎప్పుటికానీ బ్రునోవన వ్యతిరేకంగా విమర్శలు వెల్లువెత్తాయి. వ్యాఖ్యానాన్ని వాసి అవార్డు ఎంపికలో పాదదర్శకత లేదని, నామినీలు, జ్యూరీలందరూ ఎక్కడను ప్రశ్నించింది. యూరో కియన్ యూనియన్లోని వలసలున నభ్యర్థులను ఉన్న ఫిఫాప్రాన్స్ కేంద్రంగా పరిచేస్తుంది. అయితే ప్రస్తుతం స్పిట్స్బర్గాండ్ నగరం జనాభాలోకేంద్రంగా పనిచేస్తూ ప్రతిబింబ ప్రపంచమే దుబీచీలు ద్రుంగుతున్నాయి. ఇక శాంతి నెలకొల్పేందుకు బ్రునో చెప్పతున్న యుద్ధానాన బహిష్కరిత వర్గిణనలోని తీసుకుంటే ప్రస్తుతం కోనసాగుతున్న రష్యా ఉక్రెయిన్ యుద్ధంపైపాటు పాలెన్సా గాకా ఇలా యోర రుపాణకాండా, కాంగో రుపాండా వద్ద యుద్ధం,థాయిలాండ్, కాంగోమీ, అల్బేనియా అజర్ బైజాన్ల ఉద్రేకతలు, కజఖిస్తా ఇథియోపి

మూర్తి నలకొన్న హిసం, ఇరాన్, ఇజ్రాయేల్ వద్దకు దాదలు, సర్పియూ కౌసాహేల మధ్య మధ్యల వంటివి చెప్పబడుతారు. నిజానికి ఉక్రెయిన్ రష్యా, పాలస్తీనా గాఢా ఇజ్రాయేల్ మినహా ఇతర వివాదాలన్నీ కూడా ఎక్కువశాతం కొన్ని జోక్యం చేరిమితం అయ్యాయి. వీటిలోలాంటి జోక్యం నిజమే అయినా ఎక్కువశాతం ప్రాబల్యం అంక్షలు ఉంటాయని, లేదా సుంకాలు విధిస్తామనీ, సైనిక వ్యూలు తప్పవన్న హెచ్చరికలతోనే హరికీ తెచ్చుకున్నట్లు రాయిన పదేరులు చెప్పబడుతాయి. వీటిలో లైబన్ చెప్పబడుతున్న శాంతి కార్యాచరణ ఎక్కడా ఉండదని నయూన్నో భయాన్నో సర్దిబట్టడం మాత్రమే ఉందని కూడా వారు విశ్వసించారు. వారు చెప్పబతున్నట్లుగానే ట్రంప్ పోషించిన విగ్గాలు చేసినవని తర్వాత ట్రిబ్యున్ నింపవనిలో వద్దారు. సుంకాలపై సుంకాలు ఎడాపెడా విధిస్తూ ప్రపంచదేశాల్లో ఆర్థిక కల్లోలం సృష్టించారనీ చెప్పాల్సి. యుద్ధాలు విరమణకు ఉద్రిక్తతకు చదర్చాల్సియున్నది ఉన్నవారికి అప్రసంగ ప్రయోగించారు. ట్రంప్ చెప్పబతున్నట్లు పాకీ, భారత్ యుద్ధం ముగిచేందుకు 200 వేల అమెరికన్ సైన్యాలు పాపర్సంపిన్లు తానే స్వయంగా వెళ్లిఉంచారు. సుమారు ఒక 20 వర్గాయాలకుపైగా ట్రంప్ భారత్ పాకీస్తాన్ యుద్ధంపై తానే మధ్యవర్తిత్వం చేసానని ప్రకటించిన నానార్. అయితే ఎవరికి ట్రంప్ ప్రకటించిన ప్రతిస్థాన కూడా ఎవరిని జోక్యంలేదని, మూడో దేశం జోక్యం అనుమతించబోమని కూడా స్పష్టంచేసింది. అయినా ఫిఫాశాంతి బహుమతిని సమయంలో కూడా మళ్లి ట్రంప్ అదే పాట పాడారు. ఒక విధంగా చూస్తే ట్రంప్ చేసిన యత్నాలు శాంతి కార్యాచరణ కిందకు రావు, పైగా ఇరాన్ పైబెజిన అణచిబెట్టడంపై తొరఫ్ఫుని వస్తున్నాయి. అయినకా నార్వేనోడెల్ కమిటీ ట్రంప్ చేయనుకనీసం పరిగణనలోనికి కూడాతీసుకోలేదు. మొత్తం మీద నార్వే కమిటీ ఇన్వెస్టిగేషన్లుగాఫిఫా వర్గం కమిటీ మాత్రం 'ఫిఫా పీసీఐజి' పేరుల అవార్డునిచ్చి ట్రంప్ మదిలో బిరకాటం దాగి ఉన్న నార్వే కలలసం సాకారం చేసింది. ●

విద్ధి నిర్వహణ సరేసరి, హాక్కుల మాటేమిటి?

రామా కృష్ణయ్య
నాటి నానాభట్ల

తన, నీవేదేవి 3 ఆక్టోబర్ 1860, నానా సవ
 ర్నింపంపేడి. భారతదేశంలోని పోలీసు సంస్థలగురిం
 చిన వివరాలను సేకరించడం, పోలీసు వ్యవస్థలో
 కొన్ని సంస్కరణలను చేయటం, ఉన్న వాటిని
 అభివృద్ధి చేయటం గురించి నలహోల ఇష్టం
 ఉ చ్చోను క మిషన్ విధులు. 22వ వయస్సు
 1861న పోలీసు నియంత్రణ కోసం ఒక చట్టం
 ఆలా ఏర్పడింది. పోలీ ఆధారంగానే, నేటికీ అమ
 లులో ఉన్న పోలీసు వచ్చే 1861 ఏర్పడింది.
 శాంతి ప్రతిపలను సరక్షిస్తూ, ప్రజల జీవితా
 లకు, ఆస్యలకు రక్షణ కల్పిస్తూ, నేరాలు, విధ్వం
 సాలు జరగకుండా కాపాడేందుకు ప్రభుత్వాల
 ఏర్పాటు చేసిన వ్యవస్థ పోలీసు వ్యవస్థ. పోలీ
 సు పోలీసు నలహోల కాపాడేందుకు, భాగ్య
 కలిగిన ప్రతి పౌరుడు పోలీసేనన్నది నగ్నసత్వం
 అత్యవసర సర్వీసుల చట్టం ప్రకారం క్రిమినల్
 కో నేపేస్తూ, శాంతి పోలీసులను పరిరక్షించాల్సి
 న పోలీసు వ్యవస్థలో భాగస్వామ్యం కనీసం ప్రాథ
 మిక హక్కులకు కూడా నేనుకోవడం లేదు.

లిలేటి పరిపాలన అంతన్న దెబ్బపడు వసం
తాలు దాడిలా వారు రూపొందించిన పోలీసు
వ్యవస్థలో, ఆంధ్రవన స్టాంపులో, ఆధునిక నమ
కానిన నమజా పరిస్థితుల కనుగుణంగా, మౌలిక
మార్పులు చేబు చేసుకోవలసినదం శోచనీయం.

పెరుగుతున్న జనాభా దృష్ట్యా, ఇన్నోక్షగా
జరుగుతున్న లిక్విడ్మెంట్ తర్వాతకూడా,
ప్రస్తుతం వనిచేస్తున్న సిబ్బంది కూడా
తక్కువే. ఉన్న పోలీసు ఉద్యోగులు, వ్యయ
ప్రయాసల కోర్కె ఆదవన్న పని గంటల
లో శక్తికి మించి శ్రమిస్తున్నప్పటికీ, వీరి
శ్రమకు తగిన ఫలితం లభిచవలెనా,
పడిన కష్టానికి కనీస గుర్తింపునకు సైతం
రీచుకోవడం లేదు. ఇతర ప్రభుత్వశాఖల
ఉద్యోగులవలె, పోలీసు సిబ్బందికి కనీస
సెలవులు, పండుగ సెలవులు కూడా వర్తిం
పక పోవడాన్ని బట్టి వారి ఇబ్బందులు
ఎలా ఉంటాయో ఊహించుకోవచ్చు. ఈ
శాఖ, సిబ్బందికి కేవలం 15 క్యాజువల్
తొలుపు, 15 ప్రత్యేక అనుమతి సెలవులు
మాత్రమే ఉంటాయి. అయితే పై ఆధికారి
దయరాజాక్షిణ్యాలుపై ఈ సెలవులను
పాడుకునే అవకాశాలుంటాయి. పోలీసు స్థా
నాధికారి, పసిగిరి రహదారిని క్రింది సామ
ఉద్యోగులైన కానిస్టేబుళ్ళు, హెడ్ కానిస్టేబుళ్ళు
పైనేనే ఆధార పడి ఉంటుందనేది నగ్గునత్యం.

విడి నిర్వహణలో ఉండే ప్రత్యేకంగా
అందుబాటులో ఉండే ది వారు. ప్రజల నుండి
ఎదురయ్యే ప్రతిఘటన నలు, ఛీకాగ్రాలా,
అనుక్షణం గంటల వర్తింపవచ్చు. రోడిని ఆజ్ఞాపకం రాత్రివేళ యంత్రం

వివరాలు వీరి. ఎవరు వస్తుందని కనీసం కూడా చెప్ప

మార్పు కోసం లేకపోవడం శోచనీయం పోలీసులు స్వీకరించుకోవలసినది

మాదాలూ అనుభవించాల్సిందే
ఏ విధి నిర్వహణ చేయాల్సి
యని స్థితిలో, ఎక్కడికి వెళ్లా లో,
న్న ఇల్లాలు, కుటుంబ సభ్యుల
ందూ వెళ్ళాల్సి న దుస్థితులు

మార్పు కోసం కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఎన్ని కమిటీలను ఏర్పాటు చేశానో చూడండి. సమాజ రక్షణ ప్రభుత్వ కర్తవ్యాలను పూర్తిగా పక్కన పెట్టి, వర్తమానం అనుకూలంగా ఉన్నప్పుడు మాత్రమే ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తుంది. అందుకే ప్రభుత్వం ప్రయత్నించడం అవసరం.

పరపుతూనే ఉంటాయి. ఎనిమిది
నినాలు ఈశాఖ ఉద్యోగులకుపని
ప్రాజానను సైతం పజంగా పెట్టి,
డాలు, దొంగలు, సాయుధులైన
ప్రాజానకు తెగించి తలపడడం,
జలంతా గాఢ నిద్రలో ఉన్న స
కర్తవ్య నిర్వహణలో భాగంగా

మేల్కొని ఉండడం, గాలింపు అంధకారం లో, కీకారణ్యంలో, పట్టుకు తిరగడం అనూహ్య ప్రకావడం పోలీసులకు నిత్యకృత్యం తమ ప్రాంతానికి ప్రముఖులెవరైనా

అధికారుల కనపన్నులలో మొదలుతూ, వారికి అనుకూలంగా నడుమరుతూ సొంత వనరులు గాడిదిదిలి, అధికారుల వనరులు చేరుకు తప్పని దుష్ఫలము వారికి చచ్చుత వ్యవహారో అత్యుతు నానా. జని జ్ఞానంబున, నవాజ్జాన వచ్చునని, విత్తవత్తనీ, కాన్యవత్తనీ దుష్ఫలతో, అంతోజ్ఞానంవో విధులను నిర్వ ర్తినిదినా, ప్రసంగనా, ఆహ్వానం, పురస్కారములు, బహుమనానా, ముక్కుమనా అధికారులతో చుట్టూనా నేని సేవి నిర్వహణం. బోలీసు కాస్టేబులుకు కచ్చితమైన వని గంటలుదానాని, ఎనిమిది గంటలకు మించి వని చేయూ. ఆ జ్ఞానకు ప్రసంగం అందిం చాలని గతంతో ధర్మబు కమిషనో నూనిదానా. అది ఏనానా అనుమకు నోవోనానోనిదం విచారం. బోలీసు వ్యవస్థలో ర మేనా, వాటి నూననల అనుమలలో, పాలకలకు విత్తవత్తనీ చుట్టూనానో ద్ధేయంనా, ప్రజా రక్షణలో నిరంతరం శ్రమిస్తున్న గానికలైన రక్షక భటులు తీవ్రవాదులకు టాక్కునా మారుతూ, గా, విధినిరవహారో ముమకమవుతున్నారూ.

మూల గ్రామాలకు వారు వెలితే
భాగంగా, గంటల కొద్దీ, ఒకేసే
ఆ ప్రాంతానికి వెళ్లి, వి.ఐ.పి.ఎ.
వరకూ, రాత్రి, పగలూ తేడా
లు గాస్తూ, శ్రమకొద్దీ, ఎండా,
వెరపక ధర్మ నిష్ఠతో, కార్యదీక్ష
అప్పుడప్పుడూ ఉన్నతాధికారులు

కాక తప్పని పరిస్థితులు ఎదురవడం జాడాకరం. అదేమిన్నంటి తోడు అధికారుల కనుసన్నలలో పనిమొదలుపెట్టాలి, వారికి అనుకూలంగా నడుచుకుంటూ సొంత వసూలు గాకోడిది, అధికారుల వసూలను చేయక తప్పని దుస్థితులు వారికి వచ్చిన చర్యకాకే ఇంతున్నాయి ఇన్ని జబ్బుయదలను, సవాళ్లను ఎదుర్కొని, చిత్తశుద్ధి, కార్యదక్షిణ దక్షతతో, అంతేతనానంతో విధులను నిర్వ ర్తిచినా, ప్రసంగలూ, అవార్థాలూ, పురస్కారాలూ, బహుమతీ న్యాలూ, ఎక్కువగా అధికారులే దక్కుతాయి నేది నిర్వివాదాంశం. పోలీసు కానిస్టేబులకు కచ్చితమైన పని నిర్వహణలను, అమిమి గుంతుకు మించి పని చేయని, ఆ శ్రమకు ప్రతిఫలం అందించాలని గతంలో ధర్మవీర కమిషన్ నుంచి వచ్చిన, అది వివాద, అమలుకు నాచుకాక పోషడం వివాదకరం. పోలీసు వ్యవస్థలో మార్పు కోసం వేరైన, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలను అమిమి చేసినా, వాటి నూతనం అమలులో, పనితీరులలో చిత్తశుద్ధి లేకపోవడం కోవడం ప్రమాదకరం. సమాజ రక్షణ ప్రథమ కర్తవ్యంగా, పట్టపరరక్షణ సేవ్యయంగా, ప్రజా రక్షణకై నేటి పరిస్థితులలో ప్రాణాలను స్వీయ రక్షణ నేటి పరిస్థితులలోరపు పోలీసు, త్యాగిలులైన రక్షక భటులు తీవ్రవాదాల కు టారిట్టుగా మారుతూ, అనుక్షణం ప్రమాద

అచున పరునిస్తూ, విధినిర్వహణలో ముఠేకమవుతున్నారు. గత తెలంగాణ ప్రభుత్వం పోలీస్ వ్యవస్థ బలోపేతానికే కొంత కృషిచేసింది. మాజీ ముఖ్యమంత్రి కల్వకుంట్ల చంద్రబాబునాయుడు శాంతిభద్రతల నిర్వహణకు సంవత్సరం 350కోట్ల రూపాయల నిధులను కేటాయించాడు. పోలీసు స్టేషన్లకు పెద్ద మొత్తంలో కొత్తవాహనాలను సమకూర్చిన ఘనత కూడా డిఆర్సీఎస్ ప్రభుత్వానికే దక్కింది. రాష్ట్రంలో ప్రతిపోలీసు స్టేషన్కు అధునానక సాకారంగా తో కూడిన వాహనాలు ఉండాలనే ఉద్దేశ్యంతోనే మొత్తం 600టాటా సుమోలు, 1600 జీఎస్ఎలూ, 1500 మోహరు స్కిల్డ్ గోన్లుకూడా పాల్కు, ప్రతి నెల పోలీస్ స్టేషన్ నిర్వహణకు, కమ్యూనికేషన్ పరిధిలోని పోలీసు స్టేషన్లకు 75 వేలు, జిల్లా కేంద్రంలోని పోలీసు స్టేషన్లకు 50 వేలు, పట్టణ మండల పోలీసు స్టేషన్లకు 25 వేలచొప్పున నిధులను సమకూర్చి పోలీసు వ్యవస్థను పటిష్ఠం పరిచారు. జిల్లపంచాయతీరాష్ట్రాలకు జాతీయస్థాయి కురూ పెంపిడిని, పోలీసులకు, పోలీశాధ్యక్షుల సేలవులను ప్రతిబింబిన తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఆచరణపైపుష్టి సాధించలేకపోయింది. రెవెన్యూ రెడ్డి నేతృత్వంలోని కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఇటీవలే పోలీస్ రికార్డులనే చేపట్టింది. ప్రధానంగా 'మీ వెంటే మేము న్నాం' అంటూ వారికే అన్ని విధాలా అభయం వాస్తం అందిస్తూ, 'మీసంగే మేమే' చురుకుసంపూర్ణం అనే భరోసా కలిగిస్తూ, పోలీసుల సమగ్ర విశ్వాసాన్ని చూరగోసేలా నూతన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మునిగి కాగ్రభక్తులను చేపట్టాలి అనే అవసరం అనివార్యంగా ఉంది. ●

